

De la literatura a les cuines de la Mediterrània

*Pròleg a Avisos i instruccions per lo principiant cuiner compost per un home d'ara
(manuscrit inèdit de 1831).*

[...] El llibre, que ha estat trobat en el benaventurat pou quasi sense fons de la biblioteca del Centre de Lectura, de Reus, té una gran importància per les presumibles característiques de l'autor. Cuiner, coneixedor del patrimoni cultural gastronòmic resultant en el segle XIX i informat sobre cultures culinàries més àmplies. Fill del seu temps, en el qual el cientisme provava de treure el nas en tots els coneixements i, a la llarga, quasi que ho va aconseguir, el llibre comença versant sobre la relació entre cuina i salut i s'introdueix en la didàctica per al cuiner contemporani, una dada important perquè implica la voluntat d'influir sobre els professionals del futur i que no hauria figurat en receptaris d'un segle abans. Per al coneixedors de la cuina, l'obra ofereix perles suggestives com la recepta de la *pilota* marcada pel greix dels ronyons del corder o de la vedella, una cosa que ha desaparegut de la *pilota* contemporània. Interessants els farcits i les observacions sobre una bèstia d'importació com el *gall dindi*, així com els *agredolços*, que són vivíssims en el segle XIX i que, al final del XX, mal sobreviuen com si fossin criatures del parc juràssic de la cuina premoderna. Són interessants les receptes sobre el pollastre per a aconseguir de superar el trauma de menjar el pollastre industrial farinós contemporani, amb un sabor híbrid de *donut* i serradures de peix.

El *com se fa* presideix la intenció d'aquest educador de cuiners i cuineres, valuós també, a jutjar per la introducció, com a inventari lingüístic, com a fixació de l'estat de la llengua instrumental per a un saber tan específic com el de la cuina en el moment en què el llibre va ésser escrit. Es pot dir que aquesta obra ho alimenta tot, un compliment no fàcil d'aplicar i que, segons un predicador de quan jo era un infant, vencedor de la guerra civil com a capellà castrense, només es mereixien el porc i la Mare de Déu. Però que, des de la meva fal·lera d'entendre l'evolució del gust col·lectiu, demostra sobretot quantes coses no ens falta encara descobrir sobre la voluntat constant de recordar què hem menjat a fi que les generacions futures conservin els nostres cànons i paradigmes. El paladar té la seva memòria. I un dia d'aquests es descobrirà exactament on és el seu punt G.

Vázquez Montalbán, Manuel (1999). *Pròleg a Avisos i instruccions per lo principiant cuiner compost per un home d'ara (manuscrit inèdit de 1831)*. Reus: Edicions del Centre de Lectura.

